

Hvornår skal grovfoderproduktionen udliciteres?

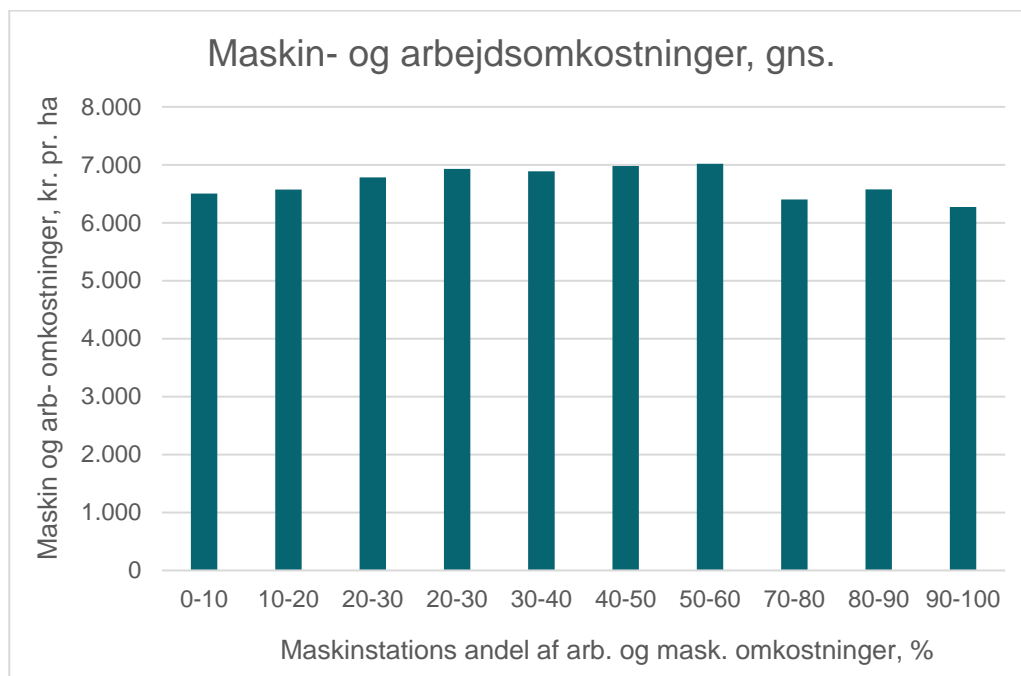
Denne artikel forklarer kort, i hvilke situationer det kan være særlig fordelagtigt at lade andre klare markarbejdet i forbindelse med grovfoderproduktionen. Der er henvisninger til dybdegående artikel og notat om emnet nederst i artiklen.

v/ Michael Højholdt, Landbrug & Fødevarer F.m.b.A., SEGES Erhvervsøkonomi

Som SEGES' [analyse af maskin- og arbejdsomkostninger ved grovfoderproduktionen](#) har vist, er der stor variation i disse omkostninger mellem bedrifter.

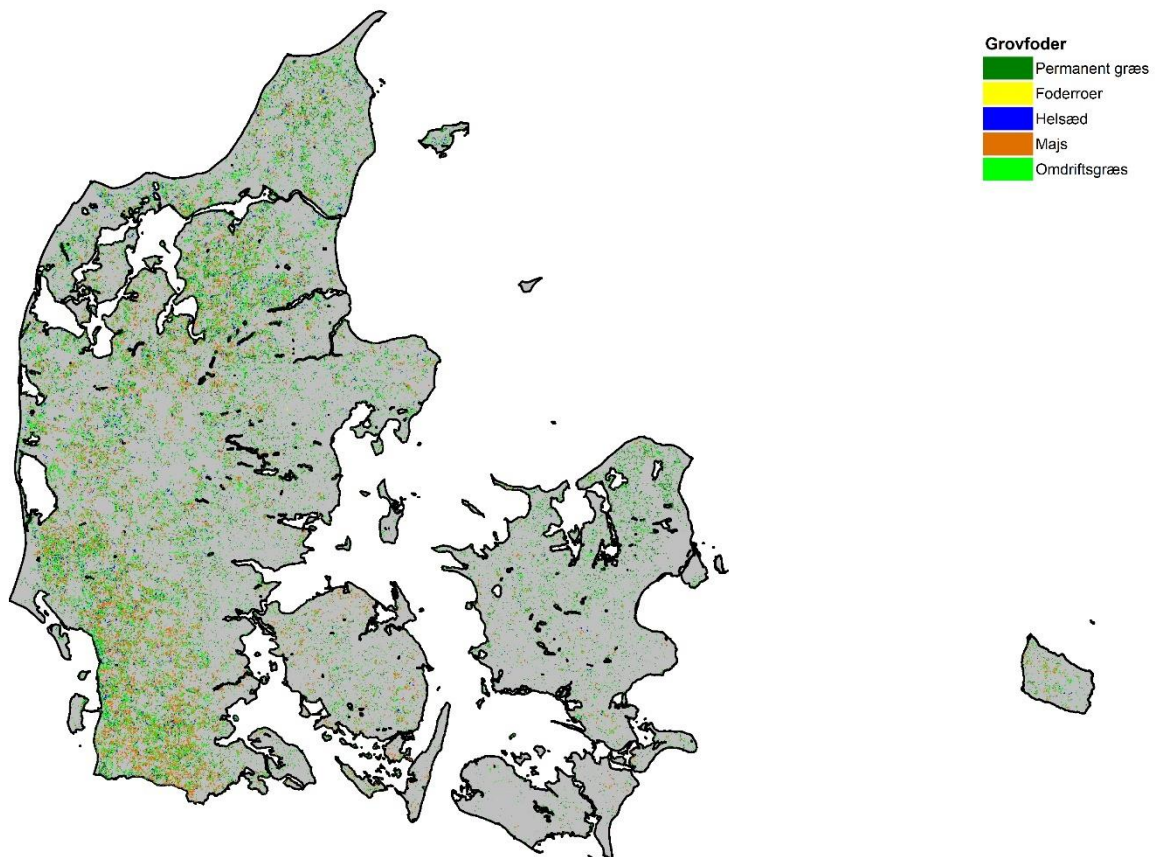
Det er ikke afgørende for maskin- og arbejdsomkostninger til grovfoderproduktion, om bedriften har egen maskinpark til arbejdet, om opgaverne deles mellem egen udførelse og maskinstation, eller om maskinstationen klarer det hele.

Men der er en tendens til, at de bedrifter, der har en klar strategi og *enten* klarer alt markarbejdet selv *eller* lader maskinstationen om det hele, har lidt lavere omkostninger end dem, der laver noget markarbejde selv og lader maskinstationen om resten, se figur 1.

Figur 1: Gennemsnitlige maskin- og arbejdsomkostninger i grovfoderproduktionen, driftsgrensanalyser.

Grovfoderproduktionen er naturligvis koncentreret i de områder, hvor mælkeproduktionen finder sted. Nedenstående kort giver et godt overblik over dette.

For den enkelte bedrift er det vigtigt at kunne identificere og kvantificere eventuelle fordele, der kan opnås ved at overlade markarbejdet til eksterne.

Det første værktøj, der kan bringes i anvendelse, er driftsgrensansørens opgørelse af maskin- og arbejdsomkostninger i driftsgrenen grovfoder. Tal for bedriften kan via fraktilanalysen sammenlignes med niveauer for sammenlignelige bedrifter, mens der tages hensyn til, i hvilket omfang der indkøbes maskinstation.

Næste skridt kan være anvendelse af en egentlig maskinanalyse, hvor omkostningerne til hver enkelt opgave i marken fastlægges og gør det muligt at sammenligne med en alternativ pris, f.eks. ved at lade arbejdet udføre af maskinstation.

Læs mere om dette arbejde i artiklen [vedr. metode til at identificere og kvantificere eventuelle fordele ved udlicitering](#)

Uanset omkostningsniveau er det også vigtigt at sikre sammenhæng mellem strategi, ønsker og hverdagen på bedriften.

Derfor er tommelfingerreglen, at du bør overveje at lade andre klare markarbejdet med grovfoderet, når:

- Du får bedre betaling for din tid i stalden end i marken
- Udbytte og / eller kvalitet af grovfoderet ofte skuffer
- Tiden er knap
- Maskinparken er nedslidt eller din maskinpark kan realiseres til en fornuftig værdi
- Du har større interesse i og glæde ved at arbejde i stalden end i marken
- Du kan holde status quo eller reducere dine omkostninger ved udlicitering af markarbejdet

Læs mere [i notat om hvordan grovfoderproduktionen kan udliciteres.](#)